

Rettslige rammer for grønne anskaffelser

Grønne bygganskaffelser

7. mars 2023

Viersholm

Utgangspunkt – LOA § 5

Oppdragsgivere "*skal innrette sin anskaffelsespraksis slik at den bidrar til å redusere skadelig miljøpåvirkning, og fremme klimavennlige løsninger der dette er relevant. Dette skal blant annet skje ved at oppdragsgiveren tar hensyn til livssyklus kostnader*".

For å oppnå dette kan oppdragsgivere "*stille egnede krav og kriterier knyttet til ulike trinn i anskaffelsesprosessen, slik at offentlige kontrakter gjennomføres på en måte som fremmer hensyn til miljø [...], forutsatt at kravene og kriteriene har tilknytning til leveransen*".

Miljøkrav kan stilles på forskjellige måter

- Som kvalifikasjonskrav
  - Krav til miljøledelsestiltak, eller miljøledelsesstandarder hos leverandøren, FOA §§ 16-5 til 16-7
- Som krav til ytelsen
  - I kravspesifikasjonen, FOA § 15-1
- Som tildelingskriterier
  - FOA § 18-1
- Som kontraktvilkår
  - FOA § 19-1 (1)

Grunnvilkår

- Tilknytning til leveransen, jf. anskaffelsesdirektivets fortale, punkt 97:
  - *"Vilkårene for gennemførelsen af en kontrakt for så vidt angår miljømæssige hensyn kan for eksempel omfatte levering, emballering og bortskaffelse af produkter, og med hensyn til bygge- og anlægskontrakter samt tjenesteydelseskontrakter, affaldsminimering eller ressourceeffektivitet."*
  - Motsetningsvis ikke f eks leverandørens generelle miljøpolicy
- Ivareta kravene i FOA § 4:
  - Likebehandling
  - Etterprøvbarhet (herunder tilstrekkelig klart formulert)
  - Forholdsmessighet

Nærmere om kvalifikasjonskrav

- Krav til tilbydernes egnethet for å oppfylle kontrakten
  - Kravene skal ha tilknytning til og så i forhold til leveransen
- FOA §§ 16-6 og 16-7 angir uttømmende hvilken dokumentasjon som kan kreves
  - Først og fremst krav til miljøledelsestiltak, eller sertifisering etter miljøledelsesstandard
  - KOFA 2020/609, ikke forsvarlig vurdering av om det var dokumentert "*tilfredsstillende miljøledelsessystem*"
- Krav som gjelder selve kontraktsoppfyllelsen må stilles som kontraktsvilkår
  - C-295/30, *Sanresa*

Nærmere om miljøkrav i kravspesifikasjonen

- Som utgangspunkt må kravene gjelde ytelsenes egenskaper
- Må ha tilknytning til leveransen, og stå i forhold til anskaffelsens formål og verdi
  - Men kan vise til alle sider av og trinn i livssyklusen til ytelsen, inkludert faktorer som inngår i produksjonsprosessen, leveringen av eller handelen med dem – også når slike faktorer ikke påvirker varens, tjenestens eller bygge- og anleggsarbeidenes egenskaper
- Miljøkrav til ytelsen gir rom for fleksibilitet, f eks i form av å innfase en stadig mer miljømessig leveranse gjennom kontraktperioden
- Miljøkrav til ytelsen sikrer at alle tilbydere konkurrerer på like vilkår
  - Kan kombineres med tildelingskriterium som honorerer meroppfyllelse, KOFA 2022/582
- Still krav om miljømerking der det foreligger!

Nærmere om miljø som tildelingskriterium

- FOA § 7-9, der miljø brukes som tildelingskriterium bør det som hovedregel vektet minimum 30 prosent
- FOA § 18-2, miljømessige egenskaper
  - Må ha tilknytning til leveransen
    - KOFA 2022/277, et tildelingskriterium om sertifisering hadde ikke tilstrekkelig tilknytning
  - Ikke så skjønnspreget at de gir oppdragsgiver en ubegrenset valgfrihet
  - Miljøoppfyllelsen må være etterprøvbbar
    - HR-2019-1801-A, Fosen-Linjen, avsnitt 90 og 126
  - Kriteriene må utformes klart, slik at leverandørene forstår dem likt, og oppdragsgiver kan ivareta likebehandling og forutberegnelighet ved evalueringen

Nærmere om kontraktsvilkår

- To hovedtyper kontraktsvilkår
  - Selvstendige miljøkrav som kontraktsvilkår
    - Tilknytning til leveransen og fremgå av anskaffelsesdokumentene
    - Oppdragsgiver kan ha plikt til å vurdere om kravene vil bli oppfylt, KOFA 2022/616
  - Kontraktsvilkår for å sikre etterlevelse av andre miljøkrav
    - Brudd må sanksjoneres på en adekvat måte for å sikre at oppdragsgiver får det etterspurte, og sikre likebehandling av leverandørene
    - Manglende oppfyllelse av miljøkrav påfører normalt ikke oppdragsgiver et økonomisk tap, og alminnelige misligholdsanskjoner (erstatning, prisavslag mv.) er derfor ofte mindre egnet, og dagmulkt er ofte en bedre sanksjon

Noen avsluttende råd

- Ha en overordnet miljøstrategi for anskaffelser
  - Hva er behovet
  - Livssyklusshensyn (investering og drift)
- Bruk markedsdialog
- Gjør deg kjent med dfø's kriterieveiviser
  - <https://kriterieveiviseren.difi.no/>
- Følg med på anskaffelser.no, for nyttige eksempler og veiledning
  - <https://anskaffelser.no/>

Takk for oppmerksomheten!
mgo@wiersholm.no
95856428